

μιλίων· καὶ ὅτι συνίσταται ἀπὸ δύο μέρη, τὸ μὲν ἐγγύτερον εἰς τὸν ἥλιον, ἀφεγγές, καὶ πιθανῶς ὁμοί-
αζον τὰ νέφη τῆς ἡμετέρας γῆς· τὸ δ' ἐξώτερον, ἐκ-
πέμπον ἀπειρον ποσότητα φωτός, καὶ ἀποτελοῦν τὴν
ὀρωμένην ὑφ' ἡμῶν φωτεινὴν σφαῖραν.

Ἐκ τοῦ ἡλίου λαμβάνει τὸ φῶς καὶ τὴν θερμό-
τητα οὐ μόνον ἡ γῆ αὕτη, ἀλλὰ καὶ ὅλα τὰ πλά-
νητικά σώματα. Τὸ φῶς τοῦ ζωογονεῖ τὴν φύσιν,
καὶ τὰ ποικίλα τῶν ἀκτίνων αὐτοῦ χρώματα ὠραί-
ζουσι τὴν γῆν ἐπιφάνειαν. Ἀνεκαλύφθη ὅτι αἱ
ἀκτίνες τοῦ φωτός καὶ αἱ ἀκτίνες τῆς θερμότητος
διαφέρουσιν ἀλλήλων· δύναται ν' ἀποδειχθῇ ὅτι ἡλι-
ακαὶ τινες ἀκτίνες παράγουσι θερμότητα, αἵτινες δὲν
μεταδίδουσιν οὔτε φῶς οὔτε χρῶμα. Ἡ μεγίστη
θερμότης εὐρίσκεται εἰς τὰς ἐρυθρὰς ἀκτίνας, ἡ δ'
ἐλαχίστη εἰς τὰς ισοειδεῖς· καὶ εἰς διάστημά τι ἐπέ-
κεινα τῶν ἐρυθρῶν ἀκτίνων, ὅπου δὲν ὑπάρχει φῶς,
εἶναι μεγίστη ἡ θερμοκρασία. Τὸ λευκὸν ὑδροχλω-
ρικὸν ὀξύ τοῦ ἀργύρου μαυρίζει ἐν διαστήματι 15
δευτέρων λεπτῶν ὑπὸ τὴν ἐρυθρὰν ἀκτῖνα, μόλις δὲ
εἰς 20 ὑπὸ τὴν ισοειδῆ. Ὁ φωσφόρος ἀνάπτει ἐγγὺς
τῆς ἐρυθρᾶς ἀκτίνος, σβύνει δὲ ἐγγὺς τῆς ισοειδοῦς.
Τὸ ἡλιακὸν ἄρα φῶς συνίσταται ἀπὸ τρεῖς τάξεις
ἀκτίνων, τὴν μὲν παράγουσαν χρῶμα, τὴν δὲ παρά-
γουσαν θερμότητα, καὶ τὴν τρίτην παράγουσαν χη-
μικὰ ἀποτελέσματα. Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ
Εὐλερ, τὸ φῶς τοῦ ἡλίου εἶναι ἴσον μὲ 6500 λαμ-
πάδας εἰς ἀπόστασιν ἐνὸς ποδός, ἐνῶ τὸ τῆς σελή-
νης ἤθελεν εἶσθαι ὡς μία λαμπὰς εἰς $7\frac{1}{2}$ ποδῶν
ἀπόστασιν· τὸ τῆς Ἀφροδίτης εἰς 421 ποδῶν· καὶ τὸ
τοῦ Διὸς εἰς 1320 ποδῶν.

Φαίνεται δὲ τὸσον μικρὸς εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν
ὁ ἀπειρομεγέθης οὗτος φωστὴρ διὰ τὴν μεγίστην
ἀπόστασιν αὐτοῦ, ἥτις δὲν εἶναι ἥττον 95 ἑκατομ-
μυρίων μιλίων. Τοῦ διαστήματος τούτου ἀμυδρὰν
τινα ιδέαν ἐμπορεῖ τις νὰ λάβῃ, στοχαζόμενος ὅτι
ἀτμόπλουν, κινούμενον πρὸς 200 μίλια τὴν ἡμέραν,
ἤθελε χρειασθῇ χίλια τριακόσια ἔτη, ὥστε νὰ φθά-
σῃ ἐκ τῆς γῆς εἰς τὸν ἥλιον.

Εἰς τινὰς ὥρας τοῦ ἑνιαυτοῦ, καὶ μάλιστα κατ'
ἀρχὰς τοῦ Μαρτίου, παρατηρεῖται κάποτε ἰδιαίτερόν
τι φαινόμενον ἡλιακόν, βραχὺ τι πρὸ τῆς ἀνατολῆς
ἢ μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. Καλεῖται τὸ Ζωδια-
κὸν Φῶς· εἶναι δὲ λευκόχροον, ἀλλὰ τὸσον ἀμυδρὸν
καὶ ἀραιόν, ὥστε βλέπονται δι' αὐτοῦ αἱ ἀστέρες.
Κατὰ τὸ σχῆμα τὸ φῶς τοῦτο ὁμοιάζει κῶνον, ἡ
βάσις τοῦ ὁποίου εἶναι ἐστραμμένη πρὸς τὸν ἥλιον,
ἡ δὲ κορυφὴ φθάνει ἀπὸ 45 ἕως 125 μοίρας ὑπερ-
άνω αὐτοῦ. Εἰς τὴν διακεκαυμένην ζώνην τὸ φῶς
τοῦτο εἶναι σχεδὸν πάντοτε ὁρατόν. Πιθανὸν δὲ ὅτι
προέρχεται ἐκ τινος ἀγνώστου ἀτμοσφαιρικῆς ἰδιό-

τητος. Τοιοῦτον Ζωδιακὸν Φῶς παρατηρήσαμεν
ἐσχάτως ἐν Σμύρῃ εἰς τὸν δυτικὸν ὀρίζοντα, καθ'
ἣν ἐποχὴν ἐφαίνετο καὶ ὁ Κομήτης.

ΤΟ ΒΟΥΚΟΡΕΣΤΙΟΝ, ΚΑΙ Η ΒΛΑΧΟ- ΒΟΓΔΑΝΙΑ.— Ἀριθ. 1.

Τὸ Βουκορέστιον, (ἥτοι ἡ Πόλις τῆς Εὐφροσύνης,
διότι οὕτω μεθερμηνεύεται ἡ λέξις), κεῖται εἰς τὸ
ἀνατολικὸν μέρος τῆς Βλαχίας, τοποθεσίαν ἔχον χα-
ριεστάτην εἰς εὐρύχωρον, καρποφόρον, καὶ μὲ λόφους
πεποικιλμένην πεδιάδα, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ὀχθῆς
τοῦ ποταμοῦ Δαμβοβίτζα, ὅστις ῥέει εἰς τὸν Δανού-
βιον. Θεωρουμένη ἡ Βλαχικὴ αὕτη μητρόπολις ἀπὸ
τινος τῶν γειτονικῶν ὑψωμάτων, φαίνεται σχεδὸν ὅτι
φθάνει· μέχρι τοῦ ὀρίζοντος· καὶ τῷ ὄντι ἐν μέσῳ
ἀναριθμήτων κήπων οὖσα, καλύπτει μεγίστην ἐδά-
φους ἑκτασιν. Ἡ θεωρία τῆς ἐξωθεν εἶναι ἀληθῶς
εἰκονικὴ, ἐκ τῆς ἀναμιξεως τῶν παντοχρῶν ὁροσῶν,
ἐκ τοῦ φαινομένου τῶν πύργων τῶν ἀπὸ τὰς πολυ-
αριθμούς ἐκκλησίας ἀνυψουμένων, καὶ ἐκ τῆς πολ-
λαχοῦ ἐν μέσῳ τῶν οἰκοδομῶν θαλλούσης χλόης.
Ἀλλὰ τὸ ἐνδότερον παριστᾷ θέαμα παλὺ διαφορετι-
κόν. Τὸ πλεῖστον μέρος τῶν οἰκῶν εἶναι μικραὶ
μόνον καλύβαι ἀπὸ σιδηροπλάστου ξύλου· ἐκ τοῦ μέσου
δ' αὐτῶν ἀνυψοῦνται τὰ κυριώτερα ἀρχιτεκτονικὰ
οἰκοδομήματα· προσέτι ἡ πόλις εἶναι κακῶς ἐρρύ-
μοτομημένη, ἔχουσα τὰς ὁδοὺς ἀνισομεγέθεις, καὶ
ἡ διόλου ἀστρώτους, ἡ ἀπλῶς κεκαλυμμένας μὲ
στελεχὴ δρυός· καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ τῶν εὐγενῶν οἶκοι,
ἐξ ὕλης κατεσκευασμένοι ἥτις ὀλίγον ἀντέχει εἰς τὸ
κλίμα, φαίνονται πολλαχοῦ εἰς ταχῆϊν εὐθὺς ῥέ-
ποντες. Τὰ ἐργαστήρια εἶναι πάμπόλλα, καὶ περι-
έχουσιν ἱκανὰς πραγματείας· τὰ τῶν ῥαπτῶν καὶ
διφθερουργῶν κατέχουσιν ἐν ὁλόκληρον τμήμα. Γέ-
μει δὲ ὁ τόπος καὶ ἀπὸ καφεπωλείας, ἔχοντα ἐν γένει
καὶ σφαιριστήριον καὶ τραπέζας τῶν χαρτοπαιγνίων,
ὡς καὶ ἀπὸ οἶνοπωλείας, κλπ. Ἐκ τῶν κυριωτέρων
οἰκοδομῶν εἶναι τὸ παλάτιον τοῦ ἡγεμόνος, εὐμέγε-
θες παλαιὸν κτίριον, καὶ ἡ Μητροπολίτις ἐκκλησία.
Ἀμφότεραι ἔχουσι χαριεστάτην θέσιν εἰς μεγάλην
πλατείαν, ἐπὶ λόφου, εἰς τὸ κέντρον τῆς πόλεως. Ἡ
μητροπολίτις ἐκκλησία, ὡς καὶ πολλαὶ τῶν ἄλλων,
περικυκλοῦται ὑπὸ ἐκτεταμένων κελλίων· εἰς τὴν
αὐλὴν εἰσάγουσι δύο ὀγκώδεις πύλαι, αἵτινες ἔχου-
σιν ὑπεράνωθεν πύργους. ἔχει προσέτι τρία κω-
δωνοστάσια εὐπρεπέστατα, οἱ θόλοι τῶν ὁποίων, ὡς
καὶ ἡ ὀροφὴ τοῦ ἱεροῦ οἰκοδομήματος, εἶναι ἀπὸ
μέταλλον πρασινόχροον. Ὀλόκληρον τὴν ἐπιφάνειαν
τοῦ κτιρίου καλύπτει λευκὸν καὶ στίλβον κόνιαμα.
Κατὰ μέτωπον ἐκτείνεται περιστύλιον, κεκοσμημένον

εἰς τὸ ἐνδότερον μὲ δαψίλειαν ζωγραφιῶν. Τὸ καθολικὸν τῆς ἐκκλησίας εἶναι στενὸν, καὶ πλήρες χρυσωμάτων· τὸ δὲ ἱερὸν ἔχει πολυτελεῖ κοσμήματα. Ὑπὸ τὴν καμαρωτὴν στέγην τούτου δυσκόλως εἰσέρχεται τὸ ἐξώτερον φῶς, διότι τὰ παράθυρα, καίτοι μακρὰ, εἶναι στενωτάτα. Ἐκτὸς ταύτης, ὑπάρχουσι καὶ ἄλλαι 64 ἐκκλησίαι εἰς τὸ Βουκορέστιον, περὶ ὧν ἀρκεῖ μόνον νὰ εἰπώμεν ὅτι ὅλαι ἔχουσι κωδωνοστάσια, τινὲς ἕως ἑξ, καὶ τινες ἕως ἐννέα, καὶ ὅτι ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τῶν ἐν γένει εἶναι πολὺ ἀκομψος.

Τὸ βουλευτήριον τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως, ὅπου δηλ. συνέρχονται πρὸς διαβούλευσιν οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς ἐπαρχίας, εἶναι ἀπλουστάτη αἴθουσα, μακρὰ καὶ στενὴ τὸ σχῆμα, ἔχουσα κατὰ τὸ ἐν ἄκρον ὑψόμενον ὑπὸ σκιάδᾳ τὸν θρόνον τοῦ ἀρχιεπισκόπου, ὅστις εἶναι κατὰ νόμον παντοτεινὸς πρόεδρος. Τὸ Μουσεῖον περιέχει συλλογὴν χρήσιμον εἰς τὴν σπουδὴν τῆς φυσικῆς ἱστορίας· καὶ μολονότι μικρὸν ἐπὶ τοῦ παρόντος, βαθμυδὸν ὅμως αὐξάνει. Δημοσιὰ βιβλιοθήκη ἐθεμελιώθη κατὰ τὴν αὐτὴν τοποθεσίαν, περιέχουσα 7,000 τόμων. Ὑπάρχει καὶ Γυμνάσιον, μὲ προσφυῇ καταλύματα διὰ τοὺς μαθητάς. Πρὸς τούτοις, συνεστήθη σχολεῖον τῶν τεχνῶν διὰ τοὺς στρατιώτας, καὶ δύο ἐταιρεῖαι, ἡ μὲν τῶν λεγομένων καλῶν γραμμάτων, ἡ δὲ τῆς γεωργικῆς. Τὸ στρατιωτικὸν νοσοκομεῖον περιέχεται εἰς οἰκοδομὴν, ἣτις δὲν ἐκτίσθη ἐξεπίτηδες, καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ θέσις δὲν εἶναι τόσοσὶν κατάλληλος. Οἱ ἀσθενεῖς εἶναι πολυάριθμοι, πάσχοντες ἐν γένει ἀπὸ τοὺς ἐγγχωρίους πυρετοῦς· ἀλλὰ τὰ δεινὰ τούτων ἀποτελέσματα ἡλαττώθησαν μεγάλως διὰ τῶν προφυλάξεων, αἵτινες ἐλήφθησαν νευστὶ ὡς πρὸς τὴν διαίταν τῶν στρατιωτῶν. Ἐκτίσθη δὲ καὶ ἄλλο νοσοκομεῖον ἐπὶ τῶν ἐσχατιῶν τῆς πόλεως διὰ γενικῆς συνεισφορᾶς, περιέχον εὐρυχώρους αἰθούσας, δι' ὧν ὁ ἀήρ καὶ τὸ φῶς, τόσοσὶν εὐφρόσυνα εἰς τὸ πνεῦμα καὶ τόσοσὶν ἀγαθοποιὰ εἰς τὸ σῶμα, διέρχονται ἐλευθέρως. Μεταξὺ τῶν ἄλλων δημοσίων οἰκοδομῶν πρέπει νὰ ἀναφέρωμεν μεγάλην τινα ἀγορὰν, μίαν Καθολικὴν, καὶ μίαν Λουθηρανικὴν ἐκκλησίαν, μίαν συναγωγὴν, καὶ τὸν οἶκον τοῦ Αὐστριακοῦ προξένου, ὡραῖον οἰκοδόμημα. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Βουκορεστίου ἵσταται πύργος καλούμενος ὁ τῆς πυρκαϊᾶς, 60 ποδῶν τὸ ὕψος· ἀπὸ δὲ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ παρουσιάζεται ἐξαίρετος θεωρία τῆς πόλεως. Εἰς δημοσίον τινα περίπατον, ἐκτεινόμενον κατὰ τὴν κυριωτέραν ὁδὸν καὶ τὴν γέφυραν τοῦ Δομβοβίτζα, συγχάζουσιν οἱ εὐγενέστεροι καὶ οἱ κομψότεροι τῶν ἐν τῇ πόλει. Τὸ Βουκορέστιον εἶναι τὸ ἐμπορικὸν κέντρον τῆς ἡγεμονίας· ἔχον δὲ γονιμωτάτην περίχωρον, ἐνεργεῖ ἀρκετὸν ἐμπόριον εἰς ἡμητριακὰ εἶδη, μαλλίον, μέλι, κηρὸν, ἀλειμμα,

καὶ βοσκήματα. Σύμπαντες οἱ λιμένες εἶναι δέκα· ἐξ ὧν ὁ κυριώτερος καλεῖται Σερβάν-Βώδ. Μεγάλα ἐργοστάσια δὲν ὑπάρχουσι· κατασκευάζονται ὅμως μάλλινά τινα ὑφάσματα καὶ τάπητες. Οἱ κάτοικοι, τὸ 1837, ἦσαν 60,788· ὁ δ' ἀριθμὸς τῶν οἰκῶν εἰς τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ἀνέβαινεν εἰς 10,074, καὶ τῶν μοναστηρίων εἰς 26.

Οἱ Βλάχοι ἀγαπῶσι τὴν ἐπίδειξιν, τὰς δημοσίας ἐορτάς, τὴν μουσικὴν, τοὺς χοροὺς, κλπ. «Τὸ θαυμαστότερον ἀπάντων,» λέγει ὁ Κύριος Δεμιδόφ, (ἐξ οὗ λαμβάνομεν τὸ πλείστον τοῦ παρόντος καὶ τῶν ἐπομένων περὶ Βλαχίας καὶ Μολδαβίας ἄρθρων), «εἶναι ἡ ποικιλία τῶν στολῶν καὶ σχημάτων, ἅτινα κατὰ πᾶσαν στιγμὴν διαβαίνουν ἐνώπιον ἡμῶν, ὡς παραδείγματα τῶν πολυειδῶν κατοίκων. Γενικῶς οἱ Βουκορεστιανοὶ ὀδεύουσι μὲ γοργότητα, ὡς ἐπιμελεῖς καὶ πολυάσχολοι. Οἱ χειροτέχναι, οἱ ἐργάται, οἱ ἀγθοφόροι μὲ τὰ βαρέα φορτία τῶν, δὲν φαίνονται μισόπονοι. Ἀλλ' οἱ μάλιστα ἐμψυχόνοντες τὴν πόλιν ταύτην εἶναι οἱ Ἰουδαῖοι. Δραστήριοι, κολακευτικοί, τὰ πάντα ὑπομένοντες, δὲν βλέπουν οὔτε διάστημα, οὔτε κόπον, ἐὰν ὑπάρχῃ καὶ μικρά τις ἐλπίς κέρδους. Ὡστε, ὅπταν ἴδῃς τὸν πλατύχειλον πῖλόν καὶ τὸ μαῦρον ἐπένδυμα τοῦ Ἰουδαίου, πρόσδραμε εἰς αὐτὸν ἀφρόως, καὶ θέλει σὲ ὑπηρετήσῃ εἰς ὅ,τιδὴποτε. Σὲ ἀποκρίνεται Γερμανιστὶ, Ἰταλιστὶ, Ἰσως καὶ Γαλλιστὶ, καὶ δι' ὀλίγα γρόσια ἀφιερῶται εἰς τὴν εὐγενεῖαν σου. Ἡ φιλοπονία, ἡ εὐκίνησία του, ἡ σιωπὴ, ἡ ὑπομονὴ, ἡ εὐγλωττία του, αἱ ἀρεταί, αἱ κακίαι του, ἡ ψυχὴ, τὸ σῶμά του, ὅλα εἶναι ἰδικά σου. Ἄν δὲ τυχὸν ἔδωκας ὀλίγων στιγμῶν ἐνασχόλησιν εἰς Ἰσραηλίτην, μὴ πιστεύῃς ὅτι εὐκόλως θέλεις ἀπαλλαχθῆν αὐτοῦ. Ἀπὸ τοῦ νῦν εἶναι πλέον ἰδικός σου, ἢ μᾶλλον σὺ εἶσαι ἰδικός του. Περνᾷ καὶ ἀντιπερνᾷ εἰκοσάκις ἀπ' ἐμπροσθέν σου καθίζει ἐπὶ τοῦ κατωφλίου τῆς θύρας, δι' ἧς μέλλεις νὰ εἰσέλθῃς—καὶ αὐτοῦ πάλιν τὸν εὐρίσκεις ὅταν ἐξέρχῃσαι, ὑποκεκρυμμένως μὲν, εὐσεβάστως δὲ, διὰ τῶν βλεμμάτων του ἀπαιτοῦντα διαταγὴν. Πλαγιάζει ὑπὸ τὴν κλίμακά σου, ὑπὸ τὴν ἄμαξάν σου, γίνεται ὁ δοῦλος τῶν θεραπόντων σου, χαιρετᾷ τὸν τυχλὸν σου εἰς τὰς ὁδοὺς—ὅπου καὶ ἂν ὑπάγῃς, ἰδοὺ πάρεστι—πανταχοῦ πάρεστι· εἰκοσάκις ἀπέβαλες αὐτὸν δι' ἀγροίκων πλήγῶν, ἀλλ' ἔτι ἐπιμένει, ἀμετάτρεπτος. Ἐπὶ τέλους ἔρχεται ἡμέρα, ὥρα, φαντασία τις—ἤθελες νὰ ἔχῃς τὸν Ἑβραῖον! Μόλις διενόηθης τοῦτο, καὶ ἰδοὺ παρίσταται ἐνώπιόν σου! Τότε δὲ, συνεσταλμένος καὶ ταπεινός, οὔτε ὀρθιος ἰστάμενος, οὔτε πάλιν προηγῆς, μὲ καθυποταγμένον ἀέρα καὶ προσεκτικὰ ὦτα,—χαίρει τὸν θρίαμβόν του ὁ Ἰουδαῖος, — θρίαμβον, εἰς δὲν ἔφθασε πολλάκις δι' ἀγρυ-

πνίας, μόχθου, καὶ ὑποκλίσεως δύο ἡμερονυκτίων. Μόλις ἐλάλησας, καὶ σπεύδει παράυτα πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν διαταγῶν σου· ἀφοῦ δὲ μετὰ τόσους κόπους καὶ τόσας θυσίας λάβῃ ἐπὶ τέλους τὸ πολυπόθητον ἀργύριον ὁ ἄθλιος πωγωνοφόρος Ἰσραηλίτης σου, κατανοεῖς ἀπὸ τὸ εὐγνωμον βλέμμα του, ὅτι δέεται ν' ἀξιωθῇς πάσης εὐχῆς καὶ εὐλογίας παρὰ τοῦ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαάκ, καὶ ὅτι ἀσμένως ἤθελεν ὑποφέρει τοὺς αὐτοὺς κόπους διὰ τὴν αὐτὴν ἀντιμισθίαν.»

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΕΩΣ

Περὶ τοῦ τί Παράδεισος, καὶ τί Κόλασις.

ΕΙΔΟΝ τὸ ἐρώτημα, τὸ ὁποῖον ἐρωτᾶτε περὶ τῶν ψυχῶν τῶν δικαίων, Μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀποδήμησιν εἰς ποῖον ἄραγε παράδεισον εὐρίσκονται; Καὶ περὶ τούτου συντόμως ἀποκρίνομαι, ὅτι ἡ μετὰ Θεοῦ ἔννοσις τῶν δικαίων, καὶ ἡ ἀτελής μὲν πρὸ τῆς κρίσεως, τελεία δὲ μετὰ τὴν ἐσομένην κρίσιν προσδοκωμένη ἀπολαυσις τῆς μακαριότητος καὶ δόξης, αὕτη λέγεται καὶ Παράδεισος, αὕτη καὶ Οὐρανός, αὕτη καὶ Οὐράνιος Βασιλεία, αὕτη καὶ Χάρις Θεοῦ, καὶ Πρόσωπον Θεοῦ, καὶ Τόπος Φωτεινός. «Φῶς δικαίους διαπαντός, καὶ παρὰ Κυρίῳ εὐρίσκουσι χάριν καὶ δόξαν· τόπος χλοερῆς τόπος ἀναπύσεως· τόπος εἰρήνης· οἱ δὲ εἰσὶν ἐν εἰρήνῃ» ὅλα αὐτὰ τὰ δνόματα δηλοῦσιν ἐν μόνον καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα. Μετὰ τὴν ἀποβίωσιν ἡμεῖς τὴν κατὰστασιν τῶν ψυχῶν πρέπει νὰ διακρίνωμεν, ὅχι τὴν τοποθεσίαν. Κυρίως νὰ εἰπωμεν, ἡ ψυχὴ δὲν εἶναι ἐν τόπῳ, διότι εἶναι ἄυλος καὶ ἀσώματος φύσις, καὶ ὅχι σῶμα, ὥστε νὰ χρειάζηται ποῦ νὰ στηριγθῇ, καὶ ποῦ νὰ καθίσῃ, καθὼς τὰ σῶματα. Ὁ τόπος τῆς ψυχῆς μετὰ θάνατον εἶναι ἡ κατὰστασις, εἰς τὴν ὁποῖαν εὐρεθῇ ὅταν ἀποχωρισθῇ ἀπὸ τὸ γήινον σκηνώματός της. Ἐυρέθη τότε ἐν εὐσεβείᾳ καὶ πίστει; ἐν μετανοίᾳ καὶ ἐξομολογήσει; ἐν χάριτι Θεοῦ δεδικαιωμένη; Βεβαιωμένη εἶναι καὶ κατὰ πάντα τρόπον πεπληροφορημένη περὶ τῆς μελλούσης τελείας δόξης. Ἐξεύρει τὴν τάξιν της, αἰσθάνεται τὴν μακαριότητά της, καὶ ἔχει τὸν ἀρραβῶνα τῆς τελείας ἀπολαύσεως, φωτιζομένη παρὰ Θεοῦ, δοξαζομένη, ἀναπαυομένη, χαίρουσα, ἀγαλλιωσα, μακαρίζων· καὶ πρὸ τῆς τελείας μακαριότητος ἀξιοῦται ἐν μέρει θείας ἐμφάσεως, ἀνάπτει μὲ τὰς γλυκυτάτας φλόγας τῶν θείων ἐρώτων, συνάμιλλος μὲ τοὺς ἀγγέλους, συνωδευμένη μὲ τοὺς προφῆτας καὶ ἀποστόλους καὶ μάρτυρας καὶ μὲ ὅλον τὸν χορὸν τῶν δικαίων, φαιδρύνεται, σκιρτᾷ, ἀναπαύεται. Ἴδου ὁ οὐρανός, Ἴδου ὁ παράδεισος, Ἴδου ἡ βασιλεία, Ἴδου ἡ δόξα, Ἴδου τὸ φῶς, ἡ ἀναψυχὴ, ἡ χλόη, ἡ ἀνάπαυσις, ἡ εἰρήνη, πᾶν ἀγαθόν. Ἄλλ' εὐρέθη ἐκ τοῦ ἐναντίου, ἐν ᾧ ἀπῆλθε τοῦ βίου, εἰς τὸ σκότος τῆς ἀσεβείας καὶ κακοδοξίας, εἰς τὸν βυθὸν τῆς ἀπονοίας καὶ ἀπογνωσεως, ἐκπεπτωκυῖα τῆς θείας χάριτος, μὲ τὸ βάρος τῶν ἀνομιῶν; Οὐαὶ εἰς αὐτὴν, βεβαιωμένη τότε εἶναι καὶ αὕτη ἡ ἀθλία περὶ τῆς μελλούσης καταδίκης. Ἐξεύρει καὶ αὕτη τὴν τάξιν της, γνωρίζει τὴν ἀθλιότητά της, καὶ ἔχει τὰ προύμια τῆς τελείας κατακρίσεως, σκοτιζομένη, μακρὰν τοῦ Θεοῦ ἀπεβρίμμενη, ταλαιπωρουμένη, θλιβομένη, ἀδημονοῦσα καὶ τρέμουσα, παναθλία τῶν καὶ πρὸ τῆς τελείας κολάσεως, ἀμέτοχος πάντῃ Θεοῦ φωτισμοῦ, ἁμοιρος θείας ἀγάπης, πλήρης φόβου, πλήρης φρίκης, ἐνάρητος μὲ τοὺς δαίμονας, συναναστρεφομένη μὲ τοὺς ἀθέους καὶ ἀσεβεῖς, καὶ μὲ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπωλείας, κατηγῆς, σκυθρωπῆς, ἀγωνιωῦσα, τρέμουσα. Ἴδου ὁ ἄδης, Ἴδου τὰ σκηνώματα Κηθάρ, Ἴδου ἡ κόλασις, ἡ τα-

λαιπωρία, ἡ ὀδύνη, ἅπαν κακόν. Ἐμπορεῖ νὰ εὐρεθῇ μία ψυχὴ ἀπὸ τὰς πρώτας, καὶ μία ἀπὸ τὰς δευτέρας, καὶ αἱ δύο ἅμα κατὰ τὸ αὐτὸ, καὶ (νὰ εἰπωμεν οὕτως) εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν τόπον· πάλιν ἡ πρώτη διὰ τὴν κατὰστασιν της εὐρίσκεται μακαρία, καὶ ἐν οὐρανῷ· ἡ δὲ δευτέρα δυστυχῆς, καὶ ἀθλία, καὶ ἐν ἄδῃ· πάλιν ἐκεῖνη ἐν τοῖς κόλποις τοῦ Ἀβραάμ, δηλαδὴ εἰς ἀνεσιν, πάλιν αὕτη εἰς τὰ βάθη τῆς γέεννης, δηλαδὴ εἰς κόκωσιν· καὶ ὁμοῦ ἂν συνέλθωσιν, ἡ διαφορὰ τῆς αὐτῶν καταστάσεως τὰς διακρίνει καὶ τὰς χωρίζει· καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ μέγα καὶ φοβερόν ἐκείνο χάσμα, ὅπερ ἀκούομεν εἰς τὴν παραβολήν· «Μεταξὺ ἡμῶν καὶ βυθῶν χάσμα μέγα ἐστῆρίχται, ἵνα οἱ θέλοντες διαβῆναι ἐντεῦθεν πρὸς ὑμᾶς μὴ δύνανται, μηδὲ οἱ ἐκείθεν πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσι.» Τί κάμνει ὁ τόπος, καθὼς τόπος; τίποτε. Ὁ Ἀδὰμ ἦτον εἰς τὸν παράδεισον πρὶν φάγῃ τὸν πικρὸν ἐκείνον καρπὸν, ἦτο καὶ ἀφοῦ τὸν ἔφαγε πρὶν εἶτι ἐξορισθῇ· πλὴν πρὸ τῆς βρώσεως ἦτον ἀληθῶς εἰς τὸν παράδεισον, καὶ ὁ παράδεισος ἦτον ἰδικός του· ὅθεν ἦτο κυρίως εἰς τὸν παράδεισον. Μετὰ τὴν βρώσιν, ἦτο μὲν πρὸς ὀλίγον ἔτι εἰς τὸν παράδεισον, ἀλλὰ, καθὼς ἀλλότριος καὶ ξένος ἤδη τοῦ παραδείσου, ἦτον ἐν τῷ παραδείσῳ, χωρὶς νὰ ἦναι κυρίως εἰς τὸν παράδεισον.

Οἱ ἄγγελοι ἦ ἐν τῷ παραδείσῳ, ἡ ἔξω αὐτοῦ, ὅπου ἂν εὐρεθῶσιν, εἰς τὸν παράδεισον εἶναι, καὶ ὅταν εὐρίσκονται ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ Ἀβραάμ εἰς τὴν ὁρὴν τοῦ Μαμβρῆ, καὶ ὅταν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Λωὶ μέσσω εἰς τὰ Σόδομα. Οἱ διάβολοι ἐξ ἐναντίας εἰς τόπον καταδίκης εἶναι, καὶ ὅταν κατὰ παραχώρησιν Θεοῦ ἐνοχλῶσιν ἓνα ἄνθρωπον, καὶ ὅταν κατ' ἀδείαν θείαν εἰσέρχωνται μέσα εἰς τὸν Ἰαδαρηνοῦ τοὺς χοίρους· ὅπου ἂν τύχῃσι, καὶ ἐκεῖνοι φέρουσι μαζὴ τὴν μακαριότητά των, καὶ οὗτοι τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀθλιότητα· ὁ τόπος δὲν διακρίνει, ἀλλ' ἡ κατὰστασις. Καταίθασε πρὸς ὀλίγον ἓνα ἄγγελον εἰς τὴν γέενναν, ἀναίθασε ἓνα διάβολον εἰς τὸν οὐρανόν, φυλάττων εἰς ἐκείνον τὴν ἐνοικίον δόξαν, εἰς τοῦτον τὴν σύνοικον καταδίκην· καὶ ἔχεις ἐκείνον μὲν ἄγγελον φωτός καὶ ἀνάμειξας εἰς τὰ σκότη τοῦ ὁσμεροῦ ταρτάρου, τοῦτον δ' ἄγγελον σκότους καὶ ἀνάμειξας εἰς τὴν αἴγλην τοῦ οὐρανοῦ φωτός. Ἀκούομεν εἰς τὸ βιβλίον τοῦ Ἰωβ, ὅτι μίαν ἡμέραν παρεστήσαν οἱ ἄγγελοι ἐνώπιον τοῦ θείου θρόνου, καὶ ὁ διάβολος ἐν μέσῳ αὐτῶν, ἀλλὰ τί παρὰ τοῦτο; μήπως διότι ὁ διάβολος εὐρέθη ἀνάμειξας εἰς τὰς χορείας τῶν ἀγγέλων, ἐμπροσθεν τοῦ θρόνου τῆς Θεῆς Μεγαλειότητος, μήπως, λέγω, ἔπαυσε νὰ ἦναι τότε διάβολος; ὄχι, ἦτο καὶ τότε ἐκεῖ πάλιν ἐν καταδίκῃ, πάλιν δαυλὸς τοῦ ἀσβέστου ταρτάρου. Ὡστατως οἱ ἄγγελοι πανταχοῦ καὶ πάντοτε λειτουργοῦν πνεύματα εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενα, καὶ τοῦ οὐρανοῦ περὶ καθάρωσιν τὰς φλόγας. Τόπους ἡ ἐκκλησία μας ἐννοεῖ τὰς διαφορὰς τῶν ψυχῶν μετὰ θάνατον καταστάσεις, τόπους δὲ διωρισμένους καθαρὰ ἡ πίστις μας δὲν ἠθέλησε νὰ μᾶς ἀποκαλύψῃ, λέγουσα ἐδῶ ἡ ἐκεῖ, εἰς τρόπον ὥστε μὴ ἀριεθῇ εἰδῆσιν τὰ τοιαῦτα νὰ ἐξεύρωμεν. Διὰ τοῦτο οὔτε ἠκούσθη ποτὲ ἡ ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ νὰ διδάσκῃ τὰ τέκνα της, ὅτι εἶναι ἓνας τρίτος τόπος καθάρσεως, καὶ ὅτι ἀνάπτει ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ πῦρ καθαρτήριον. Αὐτὸ ἐγὼ τὸ ὀνομάζω περισσύτερον χωνευτήριον ὅπου διαλύεται τὸ χρυσάφιον, διὰ νὰ γερμίζῃ τοὺς θησαυροὺς ἐκείνων οἵτινες τὸ ἐφεύρηκαν. Ταῦτα περὶ τούτου, τιμωτάτῃ μοι κύρ Νικόλαε, ὅσον ὁ Θεὸς μὲ ἐφώτισε, καὶ αἱ πολλὰ ὑποθέσεις μὲ ἐσυγχώρησαν νὰ γράψω. Σὺ δὲ, φίλτατε, ἔχε τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν ἐλπίδα σου ἐφ' ὅλης σου τῆς ζωῆς εἰς αὐτὸν, καὶ πληροφορημένος ὅτι εἶναι Παράδεισος καὶ Κόλασις, μὴ φροντίζῃς παραπολὺ νὰ μάθῃς ποῦ εἶναι ὁ Παράδεισος αὐτός, καὶ ποῦ ἡ Κόλασις, καὶ ποῦ ὁ τόπος ἰδῶς εἰς τὸν ὁποῖον μετὰ θάνατον συνέρχονται αἱ ψυχαί. Τὰ τοιαῦτα εἶναι περιέργα, καὶ δὲν συν-